

Crizele, noua normalitate mondială. Cum le gestionează Moldova?

MATERIALUL ESTE ELABORAT ÎN CONTEXTEL PROIECTULUI „CAMPANIA DE INFORMARE PRIVIND OBIECTIVELE POLITICILOR DE SECURITATE ÎN REPUBLICA MOLDOVA” IMPLEMENTAT DE PLATFORMA PENTRU INIȚIATIVE DE SECURITATE ȘI APĂRARE (PISA) ȘI SUSTINUT DE CENTRUL DE LA GENEVA PENTRU GUVERNAREA SECTORULUI DE SECURITATE (DCAF), ÎN CADRUL PROIECTULUI „CONSOLIDAREA GUVERNĂRII SECTORULUI DE SECURITATE ÎN MOLDOVA”, FINANȚAT DE SUEEDIA

Într-o perioadă dominată de crize, Republica Moldova, un stat cu multiple vulnerabilități geopolitice și economice, are nevoie ca niciodată de o abordare integrată. Cea mai majoră criză recentă ce a testat capacitățile de răspuns la crize ale Republicii Moldova a fost războiul din Ucraina. Acesta a generat, la rândul lui, o criză a refugiaților și o criză majoră energetică. Anticipate de pandemia COVID-19, ce a scos în evidență vulnerabilități uriașe ale sistemului sanitar și social din Republica Moldova, aceste crize în cascadă au fost amplificate și de amenințările hibride, care s-au intensificat odată cu declanșarea războiului din țara vecină.

Fiecare din crizele menționate a arătat importanța unui management de criză coordonat, precum și a unei colaborări internaționale solide, abordare ce presupune participarea întregii societăți, de la instituții publice la sectorul privat și cetățeni, și asigură reducerea impactului negativ al crizelor asupra societății și economiei, prin consolidarea rezilienței și mobilizarea resurselor în acest scop.

Cum arată, așadar, un sistem eficient de management al crizelor? În principal, acesta ar avea nevoie de trei lucruri: planificare anticipată, reacție rapidă și adaptare la situațiile emergente.

Pentru a obține aceste trei finalități, Republica Moldova a creat recent Centrul Național pentru Managementul Integrat al Crizelor și Acțiunilor de Ordine Publică. Misiunea acestuia e adoptarea deciziilor privind gestionarea crizelor, elaborarea proiectelor de acte normative în domeniu, asigurarea interoperabilității forțelor implicate, centralizarea datelor și evaluarea riscurilor. O altă structură ce și-a sporit rolul în gestionarea crizelor ca urmare a destabilizării securității regionale e unitatea de analiză a riscurilor din cadrul Inspectoratului de Management Operațional al Ministerului Afacerilor Interne. Aceasta s-a focusat pe instituirea grupurilor de lucru, a Planurilor de contingență și notelor de evaluare a necesităților, avizarea propunerilor pentru Comisia Situații Excepționale, informarea conducerii țării cu privire la riscuri, precum și acțiuni mai specifice, precum asigurarea securității membrilor ONG-ilor care asigură suport refugiaților din Ucraina.

Cu toate acestea, nevoia îmbunătățirii sistemului de management al crizelor rămâne pe agenda publică și **prima soluție ar fi crearea unei strategii naționale integrate care să implice toți actorii relevanți. O astfel de strategie trebuie să coordoneze eforturile guvernului, sectorului privat, organizațiilor non-guvernamentale și instituțiilor internaționale**, pentru a asigura un răspuns eficient și coerent la crize.

Un alt pas necesar este investiția în resurse, tehnologii și formare profesională, pentru întărirea capacităților instituțiilor responsabile de gestionarea crizelor. **Moldova are nevoie de infrastructură modernizată, echipamente de urgență adecvate și sisteme tehnologice avansate.**

Un alt element crucial este reformarea cadrului legislativ. Reformele legislative ar trebui să ofere claritate în ceea ce privește responsabilitățile instituțiilor în situații de criză și să creeze un cadru mai transparent și mai eficient de coordonare a răspunsului la crize. De asemenea, **sunt necesare măsuri pentru implicarea societății civile și contribuția mediului academic, care să dezvolte soluții inovatoare și să formeze experți în domeniul securității și managementului situațiilor de urgență.**

Sectorul privat joacă, la rândul lui, un rol din ce în ce mai important, în special în domenii precum infrastructura critică, tehnologia și logistica. **Parteneriatele public-private sunt esențiale pentru asigurarea unui răspuns rapid și eficient la situații de criză**, deoarece companiile private dețin adesea resurse și expertiză care pot completa acțiunile guvernului. Ajustarea sistemului managerial de coordonare și gestionare unitară a situațiilor de criză este, însă, de departe una dintre principalele măsuri necesare pentru îmbunătățirea gestionării crizelor în Republica Moldova. În prezent, instituțiile implicate în gestionarea acestora acționează deseori separat, fără o structură clară de comandă și control. **Pentru a asigura un răspuns rapid și coordonat, este esențial ca toate nivelurile de guvernare – local, regional și național – să funcționeze sinergetic.** Acest lucru poate fi realizat prin crearea unei structuri centrale de management al crizelor, care să coordoneze toate acțiunile și resursele necesare în situații de urgență și să asigure interoperabilitatea dintre agențiile guvernamentale, forțele de securitate, societatea civilă și sectorul privat.

Află mai multe la acest subiect din opinia integrală:
<https://bit.ly/3XDwN0Q>